

De ziekte van Parkinson : Een hersenziekte ?

Prof.Dr.P.Santens
Bewegingsstoornissen
Neurologie UZ Gent

Algemene vaststellingen

- * Prevalente ziekte : 30000 Belgen, 1% van 65-plussers
- * Kennis van de ziekte en de behandeling wordt door huisartsen als laag gepercipieerd
- * Gebrek aan verwijzingskanalen buiten het ziekenhuis/ de specialist
- * Multidisciplinaire problemen : bewegen, communiceren, voeding, cognitie,...
- * Niet alles farmacologisch te behandelen !

Stoornissen van de beweging

- * Vertragen van de bewegingen
- * Verminderen van de amplitude van de bewegingen
- * Verminderen van spontane bewegingen
- * Stijfheid
- * Beven
- * Veranderingen van de houding
- * Vermindering van de houdingsreflexen

Andere (niet-motorische) stoornissen

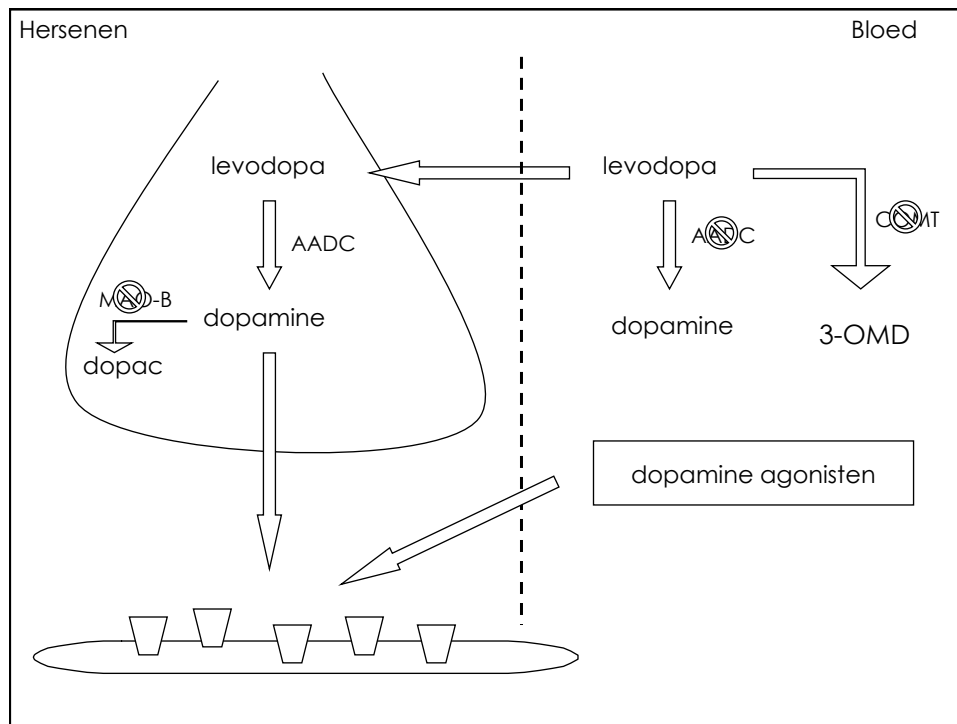
- * Verminderde geur
- * REM slaap gedragsprobleem (RBD) en andere slaapproblemen
- * Autonome stoornissen : constipatie, zweten, bloeddruk...
- * Sensibele stoornissen / pijn
- * Depressie
- * Cognitieve vertraging/rigiditeit/executieve problemen/geheugenstoornissen
- * Verandering ademhaling / stem en spreken
- * Veranderde slikfunctie

Diagnostische tips

- * De ziekte van parkinson begint gelateraliseerd en blijft asymmetrisch
- * De bradykinesie is het belangrijkste symptoom voor de diagnose van de ziekte
- * Bradykinesie en hypertonie reageren op antiparkinsonmedicatie
- * Belangrijkste DD : essentiële tremor, vasculair parkinsonisme, frontale/seniele gangstoornis, depressie, parkinson+stoornissen

Inhoud - Medicatie

- * Herhaling : hoe werken medicaties ?
- * Nevenwerkingen en interacties
- * Principes van medicamenteuze behandeling
- * Richtlijnen voor aanpak in de thuispraktijk
- * Pletten en delen

Medicamenteuze behandelingen bij de ziekte van Parkinson

* Dopaminerge strategieën :

- * Levodopa met decarboxylase remmer : Prolopa
- * Dopamine receptor agonisten : bromocriptine (Parlodel), ropinirole (Requip), pramipexole (Mirapexine), rotigotine (Neupro pleister), (apomorfine)
- * Remmen van de afbraak van L-DOPA en dopamine door
 - * MAO-B remmers : selegiline (Eldepryl), rasagiline (Azilect)
 - * COMT remmers : entacapone (Comtan), tolcapone (Tasmar) – combinatie entacapone-levodopa (Stalevo)

* Anticholinergica/amantadine

Levodopa/DCI

- * Prolopa 125 tabletten
- * Prolopa 125 capsulen
- * Prolopa 125 dispersible
- * Prolopa 125 HBs capsulen
- * Prolopa 250 tabletten
- * Anorexie, braken,...
- * Orthostatisme
- * Verwardheid/psychose
- * Dyskinesieën
- * Cave :
 - * MAO-A remmers
 - * Ijzersulfaat
 - * Vitamine B6
 - * Neuroleptica

Levodopa/DCI/entacapone

- * Stalevo 50, 100, 150, 200mg levodopa, telkens geassocieerd aan 200 mg entacapone en een aangepaste dosis DCI
- * Levodopa nevenwerkingen
- * Verkleuring van de urine
- * Diarree

Dopamine receptor agonisten

- * Parlodel 2.5, 5, 10 mg
- * Requip 0.25, 1, 2, 5 mg
- * Requip Modutab 2,4,8 mg
- * Mirapexine 0.18, 0.7 mg
- * Mirapexine verlengde werking 0.26,1.05,2.1,3.15 mg
- * Sifrol 0.18 mg
- * Neupro pleisters 2,4,6,8 mg
- * Ergot/Non-ergot
- * Misselijkheid, braken
- * Orthostatisme
- * Verwardheid/Psychose
- * Oedemen van de OL
- * Slaperigheid/slaapaanvallen
- * Impulscontrolestoornissen

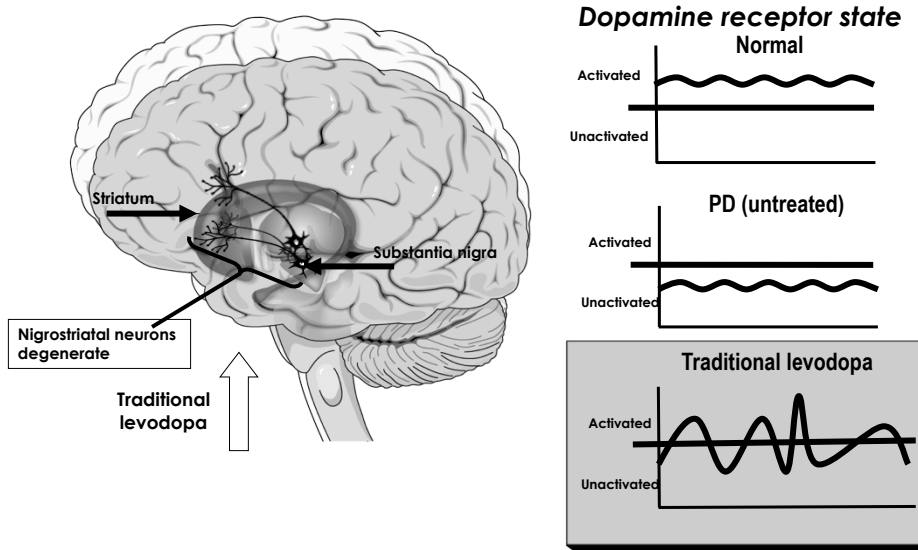
MAO-B remmers

- * Eldepryl 5, 10 mg
- * Azilect 1 mg
- * Versterken levodopa nevenwerkingen in combinatie
- * Hoofdpijn
- * Agitatie
- * Cave :
 - * SSRI
 - * Tyramine

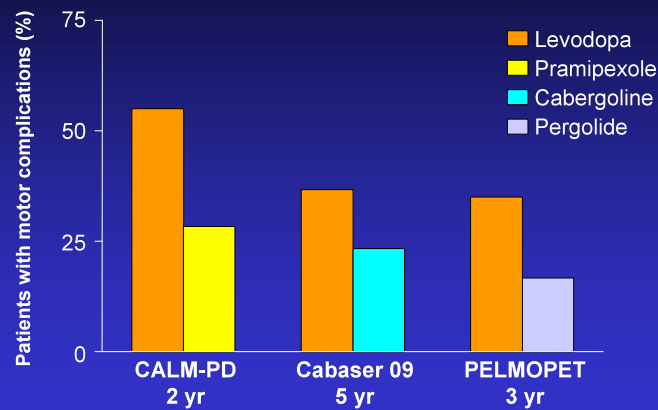
Principes van behandeling VROEG LAAT

* Symptomen * Neuroprotectie ? * Voorkomen/uitstellen van complicaties	* Symptomen * Behandelen van complicaties/fluctuaties * Niet-responsieve symptomen * Gangstoornissen/ houdingsproblemen/ valneiging * Slikstoornissen * Mentale stoornissen * Autonome problemen

In PD, pulsatile delivery of traditional levodopa leads to pulsatile stimulation of dopamine receptors

Levodopa Induces a Higher Incidence of Motor Complications Than Dopamine Agonist Therapy

Adapted from Hubble J. *Neurology*. 2002;58(suppl 1):S42-S50.

Continue Dopaminerge Stimulatie in praktijk

- * Vermijden levodopa monotherapie in hoge doseringen
- * Snel combinatiebehandeling
 - * COMT-remmers
 - * Agonisten
 - * MAO-B remmers
- * Frequentie doseringen ?
- * Snel herkennen van fluctuaties ook niet-motorische

Eerste stappen in de thuispraktijk

- * Gastro-intestinale mobiliteit bevorderen
- * Interferentie met eiwit-inname
- * Algemene factoren (bv Gewicht !)
- * Gemoedstoestanen
- * Compliantie

Pletten en delen

* Ondeelbare tabletten :	* Niet pletbaar :
* Alle retard tabletten	* Retard tabletten
* Capsules en pleisters	* COMT-remmers
* Stalevo !	* Stalevo !
* Requip	* Prolopa HBs capsules
-
- * Niet meer dan 1 tegelijk !
 - * Stalevo !
 - * www.pletmedicatie.be

